

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. mevrouw M.A. Huber
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Datum

- 8 FEB. 2016

Uw Brief

10-7-2015

Ons Kenmerk

ODH-2015-00745305

Afdeling

Toetsing &
Vergunningverlening Milieu

Bijlage(n)

Uw Kenmerk

-

Zaaknummer

00440647

Team

T&V Groen, Geluid, Lucht
& EV

Betreft

Ontheffing ex artikel 68 Flora- en faunawet

BESLUIT genomen op **28 JAN. 2016**

Inleiding

Op 10 juli 2015 ontvingen wij het verzoek van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (verder: FBE) voor een vijftal ontheffingen ex artikel 68 Flora- en faunawet (verder: Ffw) en een tweetal aanwijzingen ex artikel 67 Ffw om het in het Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020 (hierna: FBP) omschreven beheer mogelijk te maken. Het FBP is op 10 november 2015 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedgekeurd, waarin het addendum niet in de goedkeuringsprocedure is meegenomen. Het eerste onderdeel van deze aanvraag (winterganzen) is intussen afgedaan door middel van ons besluit ODH-2015-00726168, zaaknummer 437832.

In overleg met de aanvrager worden in onderhavig besluit de onderdelen 2 (broedparen), 3 (eieren) en 4 (zomerganzen) van de aanvraag behandeld. Over de overige onderdelen van de aanvraag zal in een later stadium besloten worden.

Het tweede onderdeel van de aanvraag omvat het verzoek voor een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw voor het verontrusten en doden van broedparen (koppelvormende ganzen) van de grauwe gans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland.

Het verjagen en doden zal worden uitgevoerd in de volgende perioden:

- In de regio Noordelijke Delta van (het zuiden van Zuid-Holland) 1 februari tot en met 14 februari;
- In de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord (het noorden van Zuid-Holland) van 1 februari tot en met 29 februari;
- Van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang.

Het doden zal worden uitgevoerd met behulp van de volgende middelen:

- Geweren;
- Honden, niet zijnde lange honden;
- Niet-levende lokvogels, lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsna bootsingen.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Het derde onderdeel van de aanvraag omvat het verzoek voor een ontheffing ex artikel 68, eerste lid onder a, b, c en d van de Ffw voor het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans en het beschadigen, vernielen, uithalen en wegnemen of verstoren van nesten van grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland.

Het bewerken en uithalen van nesten en eieren zal worden uitgevoerd in de volgende periode:

- Van 1 februari tot en met 30 juni;
- Van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.

Het vierde onderdeel van de aanvraag omvat het verzoek om een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c, en d van de Ffw voor het verontrusten en doden van grauwe ganzen, kolgenzen, brandgansen en Canadese ganzen in de provincie Zuid-Holland.

Het verontrusten en doden zal worden uitgevoerd in de volgende perioden:

- In de regio Noordelijke Delta van (het zuiden van Zuid-Holland) 15 februari tot en met 31 oktober;
- In de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord (het noorden van Zuid-Holland) van 1 maart tot en met 31 oktober;
- Van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang.

Het doden zal worden uitgevoerd met behulp van de volgende middelen:

- Geweren;
- Honden, niet zijnde lange honden;
- Lokvogels (niet blind of verminkt), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen.

Besluit

Wij besluiten:

- I. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw te verlenen voor het opzettelijk verontrusten en doden van broedparen (koppelvormende ganzen) van de grauwe gans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland, waarbij:
  - a. bij het opzettelijk verontrusten en doden gebruik mag worden gemaakt van de volgende middelen:
    - geweren van één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang;
    - honden, niet zijnde lange honden;
    - niet-levende lokvogels (dode dieren en nagebouwde exemplaren), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen;
  - b. het opzettelijk verontrusten en doden kan worden uitgevoerd:
    - in de regio Noordelijke Delta¹ van 1 februari tot en met 14 februari;
    - in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord van 1 februari tot en met 29 februari;
- II. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid onder a, b, c en d van de Ffw te verlenen voor het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren en het beschadigen, vernielen, uithalen en wegnemen of verstoren van nesten van grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland waarbij het uithalen en bewerken van nesten en eieren kan worden uitgevoerd in de periode van 1 februari tot en met 30 juni;

¹ De grens tussen beide provinciedelen wordt gevormd de Nieuwe Waterweg, Nieuwe Maas, de Noord en de Beneden-Merwede (van west naar oost).

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

- III. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c, en d van de Ffw te verlenen voor het opzettelijk verontrusten en doden van grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen en Canadese ganzen, waarbij:
- a. bij het opzettelijk verontrusten en doden gebruik mag worden gemaakt van de volgende middelen:
- geweren van één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang;
  - honden, niet zijnde lange honden;
  - lokvogels (niet blind of verminkt), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen;
- b. het opzettelijk verontrusten en doden kan worden uitgevoerd:
- in de regio Noordelijke Delta² van 15 februari tot en met 31 oktober;
  - in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord van 1 maart tot en met 31 oktober;
- IV. dat deze ontheffingen geldig zijn tot en met 31 oktober 2020.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

² De grens tussen beide provinciedelen wordt gevormd de Nieuwe Waterweg, Nieuwe Maas, de Noord en de Beneden-Merwede (van west naar oost).

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Stuur uw bezwaarschrift, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van de enveloppe, uiterlijk binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt naar Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

In het bezwaarschrift moet het volgende staan:

- de naam en het adres van de indiener;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (maak een kopie of noem het kenmerk);
- de argumenten voor het bezwaar.

Om uw bezwaar zo snel mogelijk af te kunnen handelen, verzoeken wij u ook uw telefoonnummer te vermelden.

Bij spoedeisend belang is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag. In dat geval moet u griffierecht betalen. U moet wel eerst een bezwaarschrift hebben ingediend.

Digitaal indienen verzoek om voorlopige voorziening

Het is ook mogelijk om een verzoek om voorlopige voorziening digitaal bij de rechtbank in te dienen via het Digitaal loket bestuursrecht (<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht.aspx>). Voor het digitaal verzenden van het verzoek om voorlopige voorziening moet u beschikken over DigiD.

Informatie

Voor nadere informatie over de bezwaarschriftenprocedure verwijzen wij u naar de website: www.zuid-holland.nl.

Afschrift aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer J.A.M. van Spaandonk, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag;
- Politie Den Haag, Afdeling bijzondere wetten, Postbus 264, 2501 CG Den Haag;
- Politie Rotterdam, Afdeling bijzondere wetten, Postbus 70023, 3000 LD Rotterdam;
- Faunafonds, t.a.v. de secretaris, Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht;
- Stichting De Faunabescherming, t.a.v. mevrouw A.P. de Jong, Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen;
- K.N.J.V., Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort;
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag;
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, p/a meldingNBwet@ozhz.nl ;
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, Maaswijkstraat 13, 2586 CA Den Haag;
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a Provincie Zuid-Holland, kamer C 1.39, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. A. van Hunnik, p/a Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. mevrouw T.G. Molegraaf, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Bijlage 1: Voorschriften

Met betrekking tot deze ontheffing zijn de volgende voorschriften van toepassing. Het niet naleven van deze ontheffingsvoorschriften kan bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke consequenties hebben.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt na tussenkomst van de FBE.
2. Indien de FBE toestemming verleent, dan verleent de FBE deze toestemming schriftelijk. De FBE houdt in overeenstemming met de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (OZHZ) een overzicht bij met de gegevens van de uitvoeringsformulieren dat regelmatig aan OZHZ wordt toegezonden.
3. De FBE stuurt uiterlijk 1 juli van ieder jaar een rapportage over het gebruik van de ontheffing aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht en een afschrift hiervan aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB te Den Haag. In deze rapportage dient in ieder geval het aantal gedode ganzen per soort, gesplitst naar regio en naar belang te worden vermeld.
4. Op de dag voorafgaand aan een actie betreffende koppelvormende ganzen of nestbehandeling dient vóór 20:00 uur door de toestemminghouder of uitvoerder melding van de actie te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingffwet@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet een door de FBE verstrekt uitvoeringskenmerk vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie plaats zal vinden. Indien gewenst, kunnen acties op dezelfde wijze ook per week gemeld worden.
5. De uitvoerder van de ontheffing dient te voldoen aan de door de FBE gestelde uitvoeringsregels zoals vermeld op het FBE-uitvoeringsformulier.
6. De uitvoerder van de ontheffing dient de ontheffing en (een kopie van) het FBE-uitvoeringsformulier waarop de door de FBE toegekende uitvoeringscode is vermeld bij zich te dragen.
7. De uitvoerder van de ontheffing kan zich bij de uitvoering van de bestrijding door andere uitvoerders laten vergezellen.
8. Metalen merktekens, welke zich bevinden aan gedode vogels, moeten onder opgave van plaats en datum van verkrijging worden gezonden aan het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB te Wageningen.
9. Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de schadebestrijding op te schorten.
10. Deze ontheffing kan op grond van de criteria als bedoeld in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden gewijzigd en/of ingetrokken.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Bijlage 2: Overwegingen

Onderwerp

Het aantal ganzen dat de laatste 10 jaar ook 's zomers in de provincie Zuid-Holland verblijft, vertoont een forse groei, evenals de hoeveelheid schade welke aan diverse belangen door deze ganzen wordt toegebracht of dreigt te worden toegebracht. In het vorige FBP 2010-2015 werden de doelpopulaties van de diverse soorten ganzen reeds omschreven, welke in het FBP 2015-2020 naar boven zijn bijgesteld tot in totaal circa 55.000 ganzen, terwijl er in 2014 circa 161.000 ganzen werden geteld. Ook per ganzensoort beschouwd, wordt de doelpopulatie nog niet benaderd. Wel tekent zich een kentering af in de aantallen en lijkt met name voor wat betreft de grauwe gans een afname van de aantallen te zijn bereikt. In aansluiting hierop kwam de laatste jaren en met name eind 2014 – begin 2015 binnen Zuid-Holland (maar ook in andere provincies) aangescherpt beleid met betrekking tot de stand van de ganzen. Wat eerder al wel in het FBP stond omschreven, werd nu uitdrukkelijk in politieke besluitvorming verwoord. Ook werd in dat verband ervoor gekozen de middelen om de diverse doelpopulaties te bereiken, binnen de ter beschikking staande wettelijke kaders maximaal ter beschikking te stellen. Ook kon er aansluitend een beter gestructureerde uitvoering worden doorgevoerd, zodat de schade die deze dieren voor mens en natuur betekenen, aanvaardbaar blijft.

Ook in het nieuwe FBP vond deze aanscherping verdere onderbouwing en invulling, waarbij ten aanzien van de diverse soorten ganzen die intussen ook 's zomers in de provincie Zuid-Holland verblijven tevens wordt bezien of deze dieren aantalsmatig door de ingreep niet zodanig worden benadeeld dat hun voortbestaan in gevaar komt.

Procedure

Voor de termijn van behandeling van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn, zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht.

Advies van het Faunafonds

Het FBP en addendum zijn ter advisering voorgelegd aan het Faunafonds. Het Faunafonds heeft op 3 augustus 2015 geadviseerd het FBP en addendum goed te keuren en om gebruik te maken van alle noodzakelijke ontheffingen en aanwijzingen op basis van artikelen 67 en 68 Ffw en toestemmingen van de Natuurbeschermingswet. Daarbij is opgemerkt dat het FBP compleet is, wetenschappelijk onderbouwd, dat het een duidelijk inzichtelijk beeld geeft van alle vier de regio's en prettig leesbaar is. Daarnaast is door het Faunafonds geconstateerd dat het FBP voldoet aan de wettelijke criteria gesteld in artikel 10 van het Besluit faunabeheer en het door het bestuur in oktober 2008 opgestelde Toetsingskader Faunabeheerplannen.

Wettelijk kader

Onderhavige ganzensoorten (grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans) behoren alle tot de beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4 van de Ffw.

Het is verboden om:

- beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9 van de Ffw),
- beschermde inheemse diersoorten opzettelijk te verontrusten (artikel 10 van de Ffw);
- van beschermde inheemse diersoorten nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11 van de Ffw);
- van beschermde inheemse diersoorten eieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen (artikel 12 van de Ffw).

Een ontheffing van deze verboden ex artikel 68, eerste lid, van de Ffw kan worden verleend indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van

omgevingsdienst HAAGLANDEN

instandhouding van de soort en voor zover sprake is van schending van één of meer belangen die in dit artikel worden genoemd. Tevens dient het Faunafonds te zijn gehoord. Deze belangen zijn:

- a) de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b) de veiligheid van het luchtverkeer;
- c) voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d) voorkoming van schade aan flora en fauna;
- e) andere, bij algemene maatregel van bestuur, aan te wijzen belangen.

In het kader van dit besluit zijn de volksgezondheid en openbare veiligheid, de veiligheid van het luchtverkeer, voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren en voorkoming van schade aan flora en fauna aan de orde.

De Canadese gans is op de landelijke vrijstellingslijst geplaatst (ex artikel 65, eerste lid, onder a van de Ffw). Dit betekent dat deze soort in het gehele land mag worden bestreden in relatie tot landbouwschade en schade aan de fauna. Het betekent tevens dat er daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soort.

In artikel 7, negende lid, onder a van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren is bepaald dat geweren niet worden gebruikt "voor zonsopgang en na zonsondergang (...)". Buiten de in dit artikel toegestane periode is voor gebruik van het geweer een ontheffing ex artikel 68 van de Ffw benodigd.

Beoordeling aanvraag

Algemeen

Het door de FBE beoogde beheer, in het belang van de hiervoor genoemde aspecten, wordt in het FBP onderbouwd. Voor een volledige omschrijving en onderbouwing van het gewenste beheer, staat van instandhouding en de schades verwijzen wij naar het FBP. Het betreft hier een voortzetting van het tot nu toe gevoerde beheer.

Beleid

Uitgangspunt van het beleid³ in Zuid-Holland is na het afschaffen van de speciale foerageergebieden voor winterganzen in 2013 dat er rust dient te worden geboden aan de trekganzen die in de winterperiode hier verblijven. Alleen bij te velde staande kwetsbare gewassen mag dan worden opgetreden om schade door ganzen veroorzaakt tegen te gaan.

Ten aanzien van de zomerpopulaties van de diverse ganzensoorten die in Zuid-Holland verblijven, vermeldt het ganzenbeleidskader het volgende:

"Ganzen, voor zover inheems, zijn beschermde vogels op grond van de Flora- en faunawet. Dat betekent dat zij alleen mogen worden bestreden als er sprake is van aantoonbare schade aan een in de wet genoemd erkend belang en er geen andere bevredigende oplossingen zijn. In dat geval kunnen Gedeputeerde Staten een vrijstelling (artikel 65 Flora- en faunawet), aanwijzing (artikel 67 Flora- en faunawet) of ontheffing (artikel 68 Flora- en faunawet) verlenen.

Gedeputeerde Staten willen de inheemse ganzenpopulaties in Zuid-Holland duurzaam in stand houden, waarbij een evenwicht wordt gevonden tussen:

- de omvang van de van nature voorkomende populaties ganzen, in relatie tot;
- de veiligheid en volksgezondheid;
- de schade aan flora en fauna (natuurwaarden);
- de schade aan landbouwgewassen;
- de beschikbare financiën voor schadetegemoetkomingen.

³ Ganzenbeleidskader Zuid-Holland en bijbehorende Bijlage Uitwerking Ganzenbeleidskader Zuid-Holland 2014, Provinciaal Blad 2015 nr. 3157.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Daarom is afgesproken:

- met reductie van de populatie standganzen, de schade veroorzaakt door ganzen terug te brengen naar een acceptabel niveau;
- exoten en verwilderde gedomesticeerde soorten te bestrijden.

Op termijn zullen hierdoor de natuurgebieden een belangrijk deel van de ganzen kunnen herbergen, zal de noodzaak tot populatiereductie voor beheer en schadebestrijding sterk verminderen en wordt voldaan aan de internationale verplichtingen voor trekganzen.

De uitgangspunten en maatregelen voor het beheer van de ganzenpopulatie worden vastgelegd in een faunabeheerplan voor ganzen, opgesteld door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland. Dit faunabeheerplan is de grondslag voor het verlenen van (een) ontheffing(en) voor ganzen en moet voldoen aan de kaders van het provinciale beleid. Het met de Faunabeheereenheid Zuid-Holland overeengekomen beleid vormt het uitgangspunt voor de concrete uitwerking in het Faunabeheerplan Ganzen."

Beoordeling aanvraag

In hoofdstuk 8 van het FBP wordt een overzicht gegeven van de doelpopulaties die met betrekking tot de diverse ganzensoorten (voor wat betreft de zomer) zullen worden nagestreefd. Het FBP beschrijft dat de aantallen van deze ganzensoorten die momenteel nog in de zomer binnen Zuid-Holland aanwezig zijn, de totale som van de gewenste aantallen ver te boven gaat. Maar ook voor de diverse ganzensoorten worden de doelpopulaties nog niet benaderd.

Een eerste stap in het verder beperken van de omvang van zomerpopulaties van ganzen is het tegengaan van de vorming van koppels die gaan nestelen. Op dit aspect heeft het in de aanvraag met ten tweede genummerde onderdeel betrekking. Daarna ontstaat het stadium waarin de geboorte van ganzen kan worden tegengegaan door de eieren van de ganzen te bewerken en de nesteling te verstoren, hierop heeft het in de aanvraag met ten derde gemerkte onderdeel betrekking.

Aansluitend kan de omvang van de zomerpopulaties van de ganzen slechts omlaag gebracht worden door dieren uit deze zomerpopulatie te doden (het met ten vierde genummerde onderdeel van de aanvraag).

Naast bovenstaande korte samenvatting verwijzen wij naar het Ganzenbeleidskader Zuid-Holland met de bijlage daarbij, alsmede naar het FBP.

Belang, noodzaak en schade

Hoofdstuk 6 van het FBP geeft aan op welke wijze de belangen volksgezondheid, openbare veiligheid en de veiligheid van het luchtverkeer binnen de provincie in het geding zijn of kunnen komen. Hoewel er aan deze belangen zeker locatie gebonden componenten kleven, is er hierbij ook sprake van een relatie tussen de omvang van de schade en het totale aantal aanwezige ganzen. Immers, locaties waar deze belangen spelen, kunnen weliswaar in vergelijking met landbouwschade meer pleksgewijze over de provincie verspreid zijn, tussen al die plekken in leven wel overal grote aantallen ganzen.

Het belang volksgezondheid komt in het geding door de invloed van uitwerpselen op de kwaliteit van (zwem)water en de functionaliteit van ligweiden en stranden. Ook kunnen ganzen een gevaar vormen voor de openbare veiligheid wanneer zij zich op of bij de openbare weg of het fietspad bevinden, of wanneer zij langs snelwegen en in klaverbladen broeden.

Ook is het bekend dat ganzen vanwege hun grootte een gevaar kunnen vormen voor de luchtveiligheid. Verspreid over de provincie kan door overbegrazing door ganzen aan natuurlijke vegetaties afbreuk worden gedaan. Hetgeen via extreme wijziging in de vegetatiesamenstelling ook leidt tot wijziging van de fauna. Zo speelt het belang flora en fauna ook, onder andere langs de randen van de Natura – 2000 gebieden in de Hollandse Delta, waar in het licht van de beheerdoelen voor deze gebieden problemen ontstaan. Ook eutrofiering van vennen en duinmeren leidt op plekken langs de kust tot aantasting van zeldzame vegetaties/situaties, terwijl ook rietvegetaties (met kenmerkende plantensoorten) door grote aantallen

omgevingsdienst HAAGLANDEN

ganzen worden benadeeld. Ook dit aspect is aan de orde in Natura - 2000 terreinen die meer in het hart van de provincie zijn gelegen.

Daarnaast is aan de hand van de schadehistorie (zie het FBP) gebleken dat het ontstaan van schade aan de landbouw rechtstreeks afhankelijk is van de aantallen ganzen die er zijn. Ganzen gaan immers overal in de provincie foerageren op grasland en op andere gewassen. Evenredig met de toename van het aantal aanwezige standganzen (juli tellingen Zuid-Holland: van bijna 103.000 stuks in 2007 tot bijna 164.000 stuks in 2013), stijgt de hoeveelheid landbouwschade van circa € 211.000 in 2007, via een piek in 2011-2012 van meer dan € 600.000, tot circa € 566.500 in 2013.

Gunstige staat van instandhouding

In hoofdstuk 5 van het FBP wordt de populatieontwikkeling van de ganzen behandeld. Het aantal permanent in Zuid-Holland aanwezige grauwe ganzen bedroeg in de piek van 2013 circa 100.000 stuks, in 2014 was enige afname zichtbaar en in 2015 is voor het eerst sprake een duidelijke afname tot 73.000 stuks. Het aantal kolganzen belooft al jaren circa 1.200 stuks.⁴

Daarnaast is het aantal overzomerende brandganzen gegroeid tot circa 30.000 stuks in de periode 2011-2013, het beeld is de laatste jaren fluctuerend (2015 28.000 stuks). Het aantal Canadese ganzen steeg naar een piek van circa 20.000 stuks in 2011-2014 en komt in 2015 uit op 15.000 stuks.

Gezien de omvang van de doelpopulaties van de diverse inheemse ganzensoorten die in Zuid-Holland en Nederland in de zomer leven, komt de gunstige staat van instandhouding van deze soorten in Nederland niet in gevaar.

Andere bevredigende oplossingen

In het FBP worden verschillende locatie-specifieke maatregelen behandeld die mogelijk zouden kunnen worden ingezet om schade te voorkomen. Hieruit blijkt dat er geen andere effectieve bevredigende oplossingen bekend zijn ter beperking van de gewasschade door ganzen. Alle bekende middelen (zoals linten, vlaggen, knalapparaten, verstoring door de mens, etc.), hebben slechts een kortdurend effect als gevolg van gewenning op korte termijn. Het Faunafonds heeft naar vele alternatieve maatregelen onderzoek gedaan of laten doen, maar tot op heden is er geen bevredigend alternatief. De schade in de zomerperiode is daarmee rechtstreeks afhankelijk van de omvang van de ganzenpopulatie, waardoor schadereductie slechts via populatiereductie kan worden bereikt.

Hoewel aantasting van de overige wettelijke belangen (volksgezondheid en openbare veiligheid, luchtverkeer, flora en fauna) locatie gebonden zijn, is het beschermen van deze belangen enkel door lokale ingrepen niet uitvoerbaar. Binnen Zuid-Holland is de dichtheid en spreiding van dergelijke locaties zodanig dat – wil men deze belangen op al deze plekken intensief en effectief beschermen – er feitelijk een provincie-brede uitvoering plaats moet vinden. Dit temeer daar ganzen snel van locatie kunnen veranderen en intussen ook tussen al deze locaties in grote aantallen ganzen voorkomen. Om deze reden wordt er ook ten aanzien van deze belangen reductie van de totale populatieomvang van de ganzen nagestreefd.

Gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang

In hoofdstuk 7.1 van het FBP is onderbouwd waarom het gebruik van het geweer van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang noodzakelijk is bij de bestrijding van ganzen in de zomer. Uit de aanvullende motivering van de provincie blijkt dat van de verbodsbepaling genoemd in artikel 7, negende lid, onder a van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren kan worden afgeweken via de wettelijke bepaling genoemd in ex artikel 68, eerste lid, van de Ffw. Op grond van artikel 68, eerste lid, van de Ffw kunnen Gedeputeerde Staten dan ook een ontheffing verlenen om af te wijken van de verbodsbepaling genoemd in artikel 7, negende lid, onder a van het Bbsd waarin is bepaald dat geweren niet worden gebruikt "voor zonsopgang en na zonsondergang (...)". Dit is niet in strijd met artikel 9, tweede lid, van de VRL. Wij achten de motivatie opgenomen in het FBP alsmede de aanvullende motivatie van de provincie

⁴ Integrale telling zomerganzen Zuid-Holland 2015, CLM Onderzoek en advies, november 2015.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

voldoende om het gebruik van het geweer van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang toe te staan.

De in de aanvraag opgenomen verzoek om het bewerken van eieren ook voor zonsopgang en na zonsondergang toe te staan, is niet aan de orde. Immers ten aanzien van deze handeling bestaat geen in de wet opgenomen beperking van de tijd.

Lokmiddelen

Aangezien het bij het beheer van de zomerpopulatie ganzen om diverse redenen van belang is de stand zo snel mogelijk omlaag te brengen, dient de efficiëntie van dit beheer optimaal te kunnen worden uitgevoerd. Daarbij dienen lokmiddelen van welke aard dan ook te kunnen worden gebruikt.

Conclusie

De ganzen die gedurende de zomerperiode binnen Zuid-Holland aanwezig zijn, dienen in aanzienlijke mate in aantal te worden beperkt. Daarbij komt allereerst voor enkele soorten het beperken van het aantal paartjes dat tot reproductie wil overgaan, aan de orde, onmiddellijk gevolgd door het verstoren van nesteling en broed. Uiteindelijk gevolgd door het met het geweer beperken van de aantallen. Aangezien het voortbestaan van soorten niet wordt bedreigd en er tevens geen andere bevredigende oplossing is om de omvangrijke schade te voorkomen, kan worden overgegaan tot ontheffing van de drie onderdelen die in dit besluit aan de orde zijn.